

OPPSETT EKSEMPEL – MEN HUSK AT DET ER ET KREATIVT VALG!
GARAMOND 12PKT – 1,5 LINJEAVSTAND

DET VIKTIGSTE ER AT **DU VELGER OG GJENNOMFØRER**.
HUSK AT TEGNESETTING ER MED PÅ Å DIKTERE RYTME OG TEMPO, DERSOM
DU ØNSKER Å GI LESEREN EN PEKEPINN PÅ DETTE.

Standardversjon av dialog med strek:

–Nå må du velge oppsett, sa han blidt. –Det er et viktig element i skrivestemmen din!
–Nå må du velge oppsett. Han smilte. –Det er et viktig element i skrivestemmen din!

Commented [nh1]: Forteller (Tell). Merk at talehandlingen henges på replikken, setningen fortsetter, ergo liten forbokstav i «sa».

Commented [nh2]: Viser (Show). Merk at replikken avsluttes med punktum før ny handling starter med stor forbokstav.

GEIR

Det var nå eller aldri. Morgenstjernen suste gjennom luften, jernkula med pigger på knuste en skalle og banet vei for ham. Nå var det nesten i boks, og han kastet seg frem med banneret. Valknuten, lagets symbol, vaiet over ham idet han tok en frontflip og skulle til å plante flagget på tårnet.

Commented [nh3]: Starte nytt avsnitt ved margin (uten innrykk)

–Se opp, Geir, sprakte det, etterfulgt av et knusende, –neeeee!

Commented [nh4]: Her bruker vi en strek for å markere dialog, og dessuten innrykk.

Han spant rundt, men for sent. Den forbannede øksen kom seilende, kappet hodet hans halvveis av, og kroppen ble liggende og pumpe blod utover scenen, før den forduftet.

Commented [nh5]: Når vi har EN replikk som her, der talehandlingen følger, bruker vi komma, slik vi alltid gjør om det ikke kreves utropstegn eller spørsmålstegn.

–I svartel! freste Geir gjennom sammenknepne lepper. –Hvem er det som har igjen flyvende øks på dette nivået?

Dersom en replikk er fullført, så legger vi inn punktum etter talehandlinger (her: «sprakte det»), men dersom vi splitter opp selve replikken – som her – avslutter vi talehandlinger med komma, for å signalisere at handlingen fortsetter.

I det samme steg jubelen i hodetelefonene. Raiderx1000 hadde lykkes der han kom til kort. Han slang seg på.

Commented [nh6]: En vesentlig endring i avsnittet markeres ved innrykk.

–Da er det finale folkens, ropte SaintSucker03 og ventet til de andre roet seg, –det er vår store sjanse. Klarer vi dette kan vi kanskje sikre oss en sponsor til og med. Så gjør dere klare, onsdag er det vann eller forsvinn!

Commented [nh7]: Her benyttes spørsmålstegn, legg merke til at freste da står med liten forbokstav, siden replikken hører sammen med det som følger (replikken er avsluttet, men ikke setningen)

Hjertet til Geir sank. Ikke at han hadde håpet på tap, men ... Det måtte da finnes en løsning.

Commented [nh8]: Ny vesentlig endring i stemning, innrykk

Commented [nh9]: Replikken avsluttes ikke, ergo komma som vanlig etter første del av replikk, men også komma etter innskutt fortellerstemme.

Commented [nh10]: Vesentlig endring i stemning

Commented [nh11]: Markerer at dette nå skal handle om noe helt annet.

*

Groten bare vokste i munnen og han kunne kjenne hvert enkelt havreflak klistre seg til ganen. Han lot blikket gli fra den enorme kamouflasjesekken som sto sammensnurpet ved utgangsdøren, til mobilen som lå på bordet. Fra displayet smilte Katy Perry forlokkende mot ham. Øynene gled igjen, mens han kjente etter. Der var det noe som gjorde litt vondt, såpass var han sikker på. Æsj, bare muschånden igjen. Den kunne ikke hjelpe ham nå.

– Der er den jo! Moren smilte lykkelig ved synet, grep telefonen, klatret opp på den vaklete krakken og dyttet den seremoniøst inn i det smaleste kjøkkenskapet, hvor den fikk dele plass med Plumbo, Salmi og andre produkter som ikke tålte dagens lys, eller klissete barnehender. Lillebroren hans, Arne, så langt etter den nye Iphonen, mens han gomlet glupsk på frokosten sin.

Telefonen ga fra seg et metallisk pling, Geir kjente det rykket i ryggraden. Oppdatering. Kanskje de andre hadde fullført borgen? Han hadde prøvd å overtale foreldrene, iherdig, til å la ham bli hjemme, men de skjønte ingenting.

–Ikke tenk på det en gang. Moren sto med ryggen til. Geir gled tilbake på stolen sin uten en lyd.

–Hva hvis det plutselig skjer noe, da mamma? Blindtarmen eller noe? Virker det ikke litt drøyt at vi skal legge igjen mobilene hjemme? Han prøvde å låte så snusfornuftig som mulig, la an en nasal tone.

–Alle foreldrene ble enige, vi vil at dere skal få mest mulig ut av dette, og da må dere ha hodet med dere. Hun vendte seg mot ham, de tykke brillene forsterket det håpefulle blikket. – Dessuten skal dere være sammen i grupper. Passe på hverandre. Og vi har alle fått nummeret til Haugen, samt leirskolen. Det blir sikkert kjempegøy. Jeg husker hvor artig det var ...

Hun la ivrig ut om sine 80-talls erfaringer fra et muggent høyfjellspensjonat, men bare lille Arne lyttet oppmerksomt.

Av alle adjektiver i hele verden, så var kjempegøy kanskje lengst fra det Geir ville valgt. De hadde fått beskjeden på mail, formet som en invitasjon, men uten muligheten til å takke nei. Tvungen moro.

Synet av den klamme soveposen fikk ham til å grøsse. Den var ikke av de største, han var ikke av de minste. En svett kombinasjon.

Moren kysset ham på kinnet, men lyden traff øret med forsterkning, og han dyttet henne vekk.

– Ja, men, stakkars mamma som ikke får se gullklumpen sin på en uke nesten. Og så vil du ikke gi meg en kos en gang.

Commented [nh12]: Starter nytt avsnitt innerst mot marginen.

Commented [nh13]: Kunne startet ny linje med innrykk, men velger at det er en del av samme handling som starten her.

Commented [nh14]: Her avsluttes replikken, med utropstegn, men mer at setningen er ferdig også. Derfor kunne vi også brukt punktum. Her er det ikke noe «sa hun» som krever komma fordi setningen forsetter. Da skal neste setning ha stor bokstav.

Commented [nh15]: Endring, derav innrykk

Commented [nh16]: Her ser vi igjen, at setningen avsluttes med replikken, og derfor brukes stor bokstav. Hadde vi lagt til «sa hun», skulle det vært komma mellom «...en gang, sa hun.»

Commented [nh17]: Legg merke til at her er det moren som prater, og det er en del av samme utgreiing, derfor bryter vi ikke av, for da kan vi tro at Geir tar over og bli forvirret.

Commented [nh18]: Replikk avsluttes, ergo punktum og stor bokstav.

Commented [nh19]: Signaliserer at hun fortsetter å prate, men fordi det er Geir som tolker, oppsummerer vi hva om, etter innrykk. Mammars replikk er over.

Commented [nh20]: Geirs betraktning innrykk.

Commented [nh21]: Noe river ham vekk, innrykk

Commented [nh22]: Ditto

Motvillig ga han seg hen. Kjente morens klampetak og ønsket for et øyeblikk at verden skulle stoppe. Ringeklokken kimte. Virkeligheten ventet.

Commented [nh23]: Ditto

Før Geir fikk frigjort seg fra sitt opphav, som rufset ham i håret og hadde glinsende tårer i de forstørrede øynene, hadde Arne åpnet døren.

Commented [nh24]: Ditto, noe endres

Madi sto på trammen og hoppet. –Hva er det du driver med, Geir? Slipp mora di – vi kommer for sent til bussen!

Commented [nh25]: Noe endres og vi møter Madi. Men det er han som prater som en del av denne «beaten», derfor lar vi dialogen fortsette etter handlingen i stedet for på ny linje.

Commented [nh26R25]: Men valgfritt

Ryggsekken var mye tyngre enn han hadde trodd, og for et øyeblikk angret han nesten at han ikke hadde sjekket hva moren hadde stappet opp i den. Det var farens ti år gamle, ubrukte sekk. Han hadde klødd seg på det litt for ungdommelige fippskjegget og fundert lenge og hardt på om Geir var mann nok til å ta over ansvaret for dette ganske så dyre impulsjøpet, som ingen riktig visste hva kunne utrette. Den hadde lommer og glidelåser på kryss og tvers, mye av det som Her forsvant inn, kom aldri ut igjen. 95 liter kunne den ta. Føltes som det også. Han så for seg et hav av ullgensere når han endelig åpnet den. Han hatet ullgensere. De klodde alltid, uansett hva moren påsto. Det var august, sommervarmen lå enda i luften, men det ville ikke overraske ham.

Commented [nh27]: Linjeskift, altså blank linje for å markere at vi er over i ny scene (også lurt å benytte om man bytter synsvinkel i samme scene)

Commented [nh28]: Her er det Geirs betraktninger, såkalt tankespinn, han er i sin egen verden, og vi bare lar teksten rulle og gå, her er vi ute etter å skape et inntrykk snarere enn å overlevere nøkkelinfo.

DIALOGMARKERING

Versjon 2 – vinkler

«Se opp, Geir», sprakte det, etterfulgt av et knusende, «neeeeee!»

Han spant rundt, men for sent. Den forbannede øksen kom seilende, kappet hodet hans halvveis av, og kroppen ble liggende og pumpe blod utover scenen, før den forduftet.

Commented [nh29]: Før skulle kommaet i vinklene på innsiden, men nå skal det egentlig være på utsiden.

«I svartel» freste Geir gjennom sammenknepne lepper. «Hvem er det som har igjen flyvende øks på dette nivået?»

Commented [nh30]: Ikke noe komma når utropstegn

Versjon 3 – ingen markering, men innrykk

Se opp, Geir, sprakte det, etterfulgt av et knusende, neeeeee!

Han spant rundt, men for sent. Den forbannede øksen kom seilende, kappet hodet hans halvveis av, og kroppen ble liggende og pumpe blod utover scenen, før den forduftet.

I svartel freste Geir gjennom sammenknepne lepper. Hvem er det som har igjen flyvende øks på dette nivået?

Commented [nh31]: Vær obs på at markørene ofte gjør det lettere for leseren å omstille seg underveis, men at innrykk oppnår noe av det samme. Dette er en smakssak.

Version 4 – ingen markering, intet innrykk

Se opp, Geir, sprakte det, etterfulgt av et knusende, neeeeci! Han spant rundt, men for sent. Den forbannede øksen kom seilende, kappet hodet hans halvveis av, og kroppen ble liggende og pumpe blod utover scenen, før den forduftet. I svarte! freste Geir gjennom sammenknepne lepper. Hvem er det som har igjen flyvende øks på dette nivået?

Commented [nh32]: Denne varianten krever noe mer av forfatter, for å løse leseren gjennom, men man kan også leke seg med at leseren må vente litt i setningen før de skjønner hva som er replikker, handlinger, betraktninger osv.